

Synlighed og kommunikation sparker processen i gang!

Projekt Learning Museum 2011-2013

Af Tine Seligmann, museumsinspektør og projektleder på Learning Museum, Museet for Samtidskunst

Learning Museum 2011-2013 er et nationalt samarbejdsprojekt mellem 26 museer (kultur- og naturhistoriske museer og kunstmuseer) og 13 læreruddannelser. Målet er at styrke samarbejdet mellem museer, læreruddannelser og skoler. Det skal nås gennem et brugerinddragende fokus, hvor lærerstuderende inddrages som ressourcepersoner i museernes undervisningsafdelinger. Synlighed, kommunikation og videndeling er omdrejningsfaktorer for projektets bæredygtighed.

Synlighed, kommunikation og videndeling

Synlighed, synlighed og synlighed igen. Synlige, dokumenterede resultater, produkter, artikler, undervisningsforløb og evalueringsprocesser sparker processen i gang. Målrettet facilitering af møder, workshops og offentlige seminarer skaber rum for udveksling af viden og erfaringer

internt og eksternt i et projekt. Det involverer, aktiverer og motiverer.

Processen er målet

I projekt Learning Museum har vi gjort processen til vores mål. I projektperioden er vi kommet i mål rigtig mange gange. En aftale kommer på plads, en kontakt knyttes, et undervisningsforløb gentages, en studerende kommer i praktik, en artikel offentliggøres på hjemmesiden, et nyhedsbrev går i luften, en evaluering diskuteres. Synlige resultater, store som små, skaber motivation, og viden, der deles, skaber bæredygtighed i mange led, før under og efter det synlige produkt ligger der. Det sker både hos den enkelte, hvor produktet udklækkes og rodfæstes, og hos den anden eller fællesskabet, hvor det spejles og formes i et nyt blik. Lad os kalde det Lifelong Learning.

Når en faglighed krydser sit spor

Al den proces tager tid, tid og tid igen. Det er et grundvilkår og vores største udfordring. Men tid skaber også tætte relationer og forståelse for hinandens verdener – over tid. Og det er nemlig vores anden store udfordring, at lære og forstå hinandens verdener; at turde lukke den verden, man ikke kender, ind og stole på, at det går nok alligevel – vi er i en proces. Måden, projektet grejes i Aalborg, er ikke den samme som i Esbjerg eller Vordingborg, for vi er mennesker, personligheder og fagligheder. Der er store forskelle på mål og værdisæt på de enkelte institutioner, både museerne imellem, læreruddannelserne imellem og naturligvis mellem læreruddannelserne og museerne. Men det er lige præcis her, styrken ligger, og det er i den gryde, nye idéer koges og smages til i et koncept, hvor vi kan fastholde og udvikle gode kontakter og udviklingsmuligheder.

Kommunikation og evaluering fra Day One!

Projektets kommunikations- og evalueringsstrategi har fra Day One været en vigtig del af den løbende implementering og en bestræbelse på at gøre projektet bæredygtigt. Om-

drejningspunktet har været at tænke projektet som et koncept, alle kan forholde sig til og drage erfaringer fra. Et koncept, ikke kun for projektdeltagerne og de involverede institutioner, men for alle landets museer og læreruddannelser. Derfor har vi helt fra projektstart haft en offentlig hjemmeside, tematiske nyhedsbreve og en facebook-gruppe. Her finder man undervisningsforløb, artikler og videointerviews med projektdeltagere og studerende. Det har ikke været svært at få opdateringer ind i disse fora. Den offentlige synlighed med fokus på videndeling har gjort alle deltagere bevidste om deres mål og motive- ret dem til at omsætte deres erfaringer i „formidlbare“ produkter. I projektet har vi haft en evaluator. Hun har været meget værdifuld i tilrettelæggelsen af en procesun- derstøttende evalueringsplan, der hele tiden har taget temperaturen på „what works“? Alle samarbejdsforløb, pro- jektdeltagere og studerende er løbende blevet evalueret. Selv om de „problemer“, projektet er stødt på, såsom tid, intern kommunikation m.v., er kommet som en overraskelse, så er de blevet formuleret og taget under lup af vores evaluator. Hun er fløjet over projektet og har hjulpet os på vej med konstruktive redskaber og analyser af det, vi nogle gange selv har svært ved at se i et bredere per- spektiv. På den måde har vi hele tiden bevæget os et skridt nærmere bæredygtighed og realistiske forventninger til produktet i stedet for at sidde med en flad rapport, når vi alle er fløjet fra reden.

Hvem skal så lære hvad og af hvem?

Handler det hele så bare om projektledelse, kommunikation og synlighed? Learning Museum er ikke et revolutioneren- de, nyskabende projekt i sig selv, men projektet har skabt en ramme for udvikling af samarbejdsformer og net- værk mellem museer og uddannelsesinstitutioner, som hid- til ikke har været etableret. Lærende partnerskaber. Må- ske er det her, det nyskabende ligger: At insistere på og fastholde, hvordan gør vi det her sammen og ikke hver for sig? Hvilken værdiforøgelse ligger der i, at tingene ud- vikles i fællesskab? I Learning Museum er det et bruger- inddragende fokus, der binder samarbejdsparterne sammen og skaber rammen. I dette projekt er det de lærerstude-

rende, der er „brugerne“, dvs. dem, der står i centrum for mødet på museet. De ses i projektet som centrale resourcepersoner, der skal være med til at udvikle museernes undervisningsafdelinger. Alt imens deres kompetencer og viden om det eksterne læringsrum vokser, udfordres vi på museerne i vores traditionelle handlingsmønstre. Og hvis vi lige skal tage endnu en udfordring, så ligger den her: At vi fra museernes side ikke bare fortsætter, som vi plejer, nemlig med at fortælle om alt det, vi er gode til og føler os trygge ved, men at vi inddrager den kreative viden og de idéer, som de studerende kommer med. Det skaber et andet møde og en anden undervisningssituation. Hvis det lykkes, og museumsunderviseren kaster et nyt lys på sin undervisning, vil den kommende lærer også gribe mødet med museet an på en meget mere aktiv måde, der i sidste ende vil komme danske skoleelever til gode. Det er en win-win-situation, der rækker langt videre end som så. For rundt om den studerende har vi lærerunderviserne, der får lejlighed til at bruge museernes rum til at omsætte den teori i praksis, de har svært ved at tydeliggøre på læreruddannelserne. På museerne får de samtidig øje på de tværfaglige potentialer, når de i samarbejde med kollegaer fra andre fag mødes i „museumsdidaktikken“. I projektet arbejder vi således på mange planer samtidig. Lokalt i den enkelte institution, regionalt mellem institutionerne og endelig nationalt, hvor vi alle sparker ind i den store videndelingsskasse, så projektet kan løfte sig ud over rampen.

Afdæk eksisterende netværk og resourcepersoner

Det brugerinddragende fokus er eksemplarisk i sin form og kan overføres til andre målgrupper eller brugere, så også disse målgrupper kan få glæde af et tværkulturelt og tværfagligt samarbejdsnetværk grundskole, læreruddannelse og museer imellem. Her kan eksempelvis grundskolerne involveres i samarbejder, hvor de professionelle lærere eller den enkelte elev kan blive resourcepersonen og katalysator for det store netværk, som knytter sig til dem. Det handler nemlig også om at afdække eksisterende netværk, og her vil man kunne finde spor på kryds og tværs mellem skoler, læreruddannelser og kulturinstitutioner/

18

museer, som kan udbygges og fastholdes: Eksterne og interne, formelle og uformelle, sociale og faglige, individuelle og organisatoriske. Museer, læreruddannelser og skoler skal altså ikke til at opfinde nye netværk, men i højere grad arbejde med eksisterende netværk og samarbejdsrelationer. Vil det så sige, at man bare skal finde sit netværk, og så kører det? Nej, nej og igen nej. Lige-gyldigt hvor erfarne institutionerne er i samarbejdsrelationer, kræver netværk og samarbejdsprocesser løbende facilitering. For når motivationen og drivkraften ligger i synlighed, kommunikation og proces, så skal dette konstant underbygges og fremelskes. Måske er det også derfor, vi så ofte ender ud med projekter og netværk, der falder til jorden, fordi vi ikke erkender, at der er nogle, der skal holde hjulene i gang, at vi skal have en ramme og en konkret sag at netværke omkring.

Hvordan?

Et vigtigt og afsluttende mål for projekt Learning Museum er at videregive vores erfaringer, vores koncept: Hvordan gør vi det her? Hvordan planlægger man undervisningsforløbene? Hvordan skal de studerende inddrages? Hvordan skal sammenhængen mellem undervisningen på læreruddannelsen og på museet fordeles? Hvornår og hvordan skal de deltagende institutioner mødes? Derfor er resultatet og afslutningen på projekt Learning Museum 2011-2013 en praksismanual med anbefalinger til samarbejdsformer og netværk samt en artikelsamling. Der foreligger også en afsluttende evalueringsrapport, som medtager samarbejdsformer, undervisningsforløb, produkter og praktik m.v. Dette er vigtige dokumenter og redskaber i den videre implementering lokalt, regionalt og nationalt.

Artiklen har været bragt i MID MAGASIN, nr. 29, oktober 2013